

Предмет		ПАРОДОНТОЛОГИЈА
Студијски програм:	Интегрисане академске студије стоматологије	
Врста и ниво студија:	Академске – дипломске студије	
Наставник:	Јовичић Р. Бојан	
Статус предмета:	Обавезан	
Број ЕСПБ:	9	
Шифра	043	
Услов:	Уписан XII (дванаести) триместар	

Циљ предмета:

Студент треба да овлада основним терапијским процедурама у лечењу оболелих од пародонтопатије.

Исход предмета:

Студент је оспособљен да дијагностикује обољење, спроведе прелиминарну, каузалну терапију, оклузо-артикулационо уравнотежење и контролише постојеће терапијске резултате.

Садржај

Теоријска настава 45 часова

- Уводно предавање: Општи појмови о предмету Пародонтологија. Проблематика којом се предмет бави и значај изучавања ових обољења и њихове терапије, а посебно превентиве. Класификација гингивита и класификација пародонтопатија.
- Гингивити: Г. цатаррхалис, Г. хуперпластица, Г. фиброматоса, Г. десквматива (епидемиологија, етиологија, клиничка слика, диференцијална дијагноза, терапија и превенција). Гингивални џеп.
- Гингивитис улцери-нецротичанс (епидемиологија, етиологија, клиничка слика, диференцијална дијагноза, терапија и превенција).
- Клиничка слика пародонтопатија: Инфламација гингиве, повлачење гингиве, пародонтални џепови, гнојни садржај у пародонталном џепу, субгингивални конкременти, лабављење зуба и патолошка миграција зуба. Дијагностички поступци и класификација пародонталних џепова.

4 часа

- Етиологија пародонтопатија: Дентални плак (основне карактеристике, идентификација, формирање и састав денталног плака).
- Етиологија пародонтопатија: Фактори који фаворизују акумулацију денталног плака (локални и општи).
- Етиологија пародонтопатија: Механизми деловања денталног плака на пародонцијум.
- Етиологија пародонтопатија: Материја алба, остаци хране на зубима, зубне пигментације, зубни каменац и субгингивални конкременти. Импакиција хране.
- Етиологија пародонтопатија: Јатрогени фактори. Развојне аномалије зуба, гингиве и алвеоларне кости. Коронарно инсерирани френули и букалне пликe. Лоше навике (дисање на уста, унилатерално жвакање, парафункције). Механичке и хемијске повреде гингиве. Каријес зуба.
- Етиологија пародонтопатија: Општи етиолошки фактори пародонтопатија (витамински дефицит, крвне дискразије, системска обољења, хормонски дисбаланс, наслеђе, старење).

6 часова

- Диференцијална дијагноза пародонтопатија: Диференцијална дијагноза за Гингивитис цатаррхалис, Гингивитис нецротичанс-улцериоза, Гингивитис хуперпластица, Акутна и хронична леукемија, Агранулоцитоза, Остеомијелит, Стоматитис херпетица. Лабављење зуба из других узрока. Стадијуми пародонтопатија.
- Јувенилне пародонтопатије: Етиологија, наследни фактори, патогенеза, клиничка слика, превентива и терапија јувенилних пародонтопатија.
- Рендгенографија у пародонтологији: Методе рендгенографске обраде оболелог пародонцијума, значај рендгенографије у про-гнози пародонтопатије, план лечења и процена успеха лечења. Компликације пародонтопатија: пародонтални абсцеси - акутни и хронични; појединачни и мултипли; анаеробна инфекција пародонцијума, пародонтална циста, максиларни синусити и др. Терапија компликација пародонтопатија.

3 часа

- Анатомија гингиве: слободна гингива, интердентална папила, фиксирана гингива, мукогингивални односи.
- Хистологија гингиве: сулкусни епител, припојни епител, епителни припој, крзно гингиве, крвни судови и нерви гингиве, гингивална течност, функције гингиве.
- Анатомија и хистологија периодонцијума: Састав, влакна, крвни и лимфни судови, нерви и нервни завршеци. Функције периодонцијума.

- Анатомија и хистологија алвеоларне кости и цемента корена зуба: Спонгиозна и кортикална кост, ламина дура, функције алвеоларне кости, примарни и секундарни цемент, однос глеђи и цемента корена зуба, функције цемента.

4 часа

- Патогенеза пародонтопатија: Промене у гингиви - заштитни механизми, примарна оштећења, неспецифични вид заштите.
- Патогенеза пародонтопатија: Специфична заштита, ћелијски инфилтрат. Промене у основној међућелијској супстанци и везивном ткиву, васкуларне реакције, формирање пародонталног џепа.
- Патогенеза пародонтопатија: Промене у пародонцијуму - ширење инфламације, неспецифична и специфична заштита, ћелијска инфилтрација, промене у везивним ћелијама и влакнима.
- Патогенеза пародонтопатија: Цемент корена зуба - деминерализација и протеолиза, хиперцементоза, ресорпција цемента. Алвеоларна кост: инфламација и фактори коштане ресорпције, деструкција алвеоларне кости.

4 часа

- Превентива обољења пародонцијума: Општи фактори одбране и локални фактори одбране. Старење и пародонцијум. Генерални ефекти старења. Промене у пародонцијуму током старења. Старење и кумулативни ефекат оралних обољења.
- Превентива обољења пародонцијума: Подела превентиве пародонтопатија - примарна, секундарна и терцијарна превентива.
- Секундарна превентива пародонтопатија: Терапија катаралног, хиперпластичног и улцеронекрозног гингивита и почетних облика пародонтопатија.
- Прогноза и план терапије пародонтопатија: Утврђивање прогнозе за све зубе и за поједине зубе. Значај клиничког прегледа и рендгенографије у постављању прогнозе пародонтопатија.
- План терапије пародонтопатија: Прелиминарна, базична терапија, одстрањивање локалних фактора, обрада пародонталних џепова, хируршке методе одстрањивања пародонталних џепова, корекција мукогингивалних аномалија, дефинитивно оклузално уравнотежење, одржавање резултата терапије.
- Лечење оболелих од пародонтопатија: Циљ, одржавање оралне хигијене, идентификација денталног плака, уклањање супрагингивалног зубног каменца (инструменти и апарат са ултразвуком). Корекција јатрогених фактора, одстрањивање општих фактора.

6 часова

- Епидемиологија гингивита и пародонтопатије Учесталост и распрострањеност гингивита и пародонтопатија у свету и код нас. Пародонтопатије као узрок масовне екстракције зуба.
- Епидемиологија гингивита и пародонтопатије: Индекси: меких наслага, денталног плака, зубног каменца, пародонтални индекси, лабављење зуба, Рамфјордов индекс. ЦПИТН индекс.
- Лечење оболелих од пародонтопатије, циљ и прелиминарни захвати: Циљ терапије. Обучавање пацијента у одржавању оралне хигијене. Уклањање меких и чврстих наслага. Одстрањивање локалних етиолошких фактора. Контролни преглед. Провера нивоа оралне хигијене и стања пародонцијума.
- Каузални захвати у оболелих од пародонтопатија: Уклањање денталног плака, мотивација и обучавање болесника у одржавању оралне хигијене, корекција фактора који омогућавају акумулацију плака.
- Избор метода лечења пародонталних џепова: Класификација пародонталних џепова, фактори који одређују избор методе (локални и општи), методе за елиминацију пародонталних џепова (индикације и контраиндикације).
- Обрада пародонталних џепова: Класификација пародонталних џепова, индикације и контраиндикације за обраду пародонталних џепова. Обрада тврдог и меког зида пародонталног џепа. Уклањање слободног садржаја џепа, послеоперативни ток, компликације, терапијски резултати.

6 часова

- Хируршко лечење оболелих од пародонтопатија - режањ операција: Индикације и контраиндикације (опште и локалне), припрема пацијената. Значај базичне терапије за успех хируршког лечења пародонтопатија.
- Режањ операција: режањ пуне дебљине и полудебљине, Репонирани режањ, апикално, коронарно, латерално померени режањ, Модификована Видманова режањ операција. Хируршки шавови и заштитни завој, послеоперативни ток. Терапијски резултати.
- Регенеративне методе терапије пародонтопатије: Примена коштаних трансплантата и алопластичних материјала, специфично вођена регенерација пародонцијума. Орални имплантати (једнофазни и двофазни имплантати).
- Гингивектомија са гингивопластиком: Индикације и контраиндикације. Ток захвата, хируршки завој. Терапијски резултати.
- Мукогингивални хируршки захвати: Хируршки захвати за проширење припојне и кератинизоване гингиве: Слободни мукогингивални ауто-трансплантати. Слободни трансплантати везивног ткива.

Апикално померени режањ (пуне дебљине, полудебљине са ретенцијом периоста и полудебљине са фенестрацијом периоста).

- Хируршки захвати за продубљивање вестибулума уста: Апикално померени режањ, слободни мукогингивални аутоотрансплантат, Едлан-Мејцхарова операција, Френектомија, френектомија у комбинацији са слободним мукогингивалним аутоотрансплантатом.

6 часова

- Хируршки захвати за покривање оголићених коренова зуба: Латерално померени режањ (пуне и полудебљине), коронарно померени режањ (са и без употребе слободног мукогингивалног аутоотрансплантата). Режањ од две папиле. Слободни аутоотрансплантати везивног ткива.
- Деловање сила на пародонцијум: Основни појмови о оклузији. Особине сила, хипоноклион. Преношење и расподела сила. Промене на пародонцијуму услед хипо или хиперфункције. Оклизални трауматизам (примарни и секундарни) и трауматска оклузија. Бруксизам и бруксоманија, трауматски контакт зуба (директни и индиректни узроци). Дијагноза трауматске оклузије (седам метода). Улога трауматске оклузије у етиопатогенези пародонтопатија. Ширење инфламације кроз пародонцијум.
- Терапија поремећене оклузије: Успостављање повољних оклузоартикулационих односа брушењем зуба. Брушење зуба у различитим положајима и кретањима. Одстрањивање грубих поремећаја оклузије. Брушење зуба у циљу одстрањивања сметњи у ТМ зглобу.
- Терапија поремећене оклузије: Примена ортодонтских мера, примена протетских мера и израда удлага (принципи, индикације, врсте).
- Препротетска припрема пародонцијума, принципи препротетског збрињавања и одржавање постигнутих резултата: Припрема пародонцијума пре протетске терапије. (Мере за смиривање за њпаљења и елиминацију пародонталних џепова). Примена мукогингивалних хируршких захвата у препротетској припреми пародонцијума. Улога протетске терапије у оквиру комплексне терапије оболелог пародонцијума.
- Препротетска припрема пародонцијума, принципи препротетског збрињавања и одржавање постигнутих резултата: Избор метода за успостављање повољних оклузоартикулационих односа. Принципи брушења зуба за фиксне протетске надокнаде. Мере за одржавање постигнутих резултата, рано откривање рецидива болести и елиминација рецидива болести.

6 часова

Вежбе 90 часова

- Основне карактеристике здравог пародонцијума, клинички преглед и Рдг оболелих од пародонтопатије (дијагноза болести), а) субјективне сметње, б) објективне промене.
- Примена заштитних мера у спречавању ширења инфекција (хепатитис, СИДА и др.) - гингивални индекс (Лое -Силнес).
- Карактеристике здравог пародонцијума (клинички преглед).
- Дентални плак: основне карактеристике и значај, микробиолошка ана-лиза денталног плака (микроскоп), идентификација плака бојењем.
- Уклањање денталног плака, плак индекс (Силнес-Лое).

10 часова

- Зубни каменац, карактеристике, значај.
- Инструменти за уклањање и техника уклањања зубног каменца.
- Српасти инструмент, длето и други инструменти за механичко уклањање зубног каменца.
- Индекс зубног каменца (Грин -Вермилион) и индекс оралне хигијене, индекс ЦПИТН, уклањање зубног каменца.
- Уклањање чврстих супрагингивалних наслага помоћу ултразвука.
- Апарат за ултразвук, радни наставци апарата, рад са апаратом.

12 часова

- Значај оралне хигијене, обучавање болесника у одржавању правилне оралне хигијене, мотивација пацијента.
- Контрола присуства денталног плака (провера вредности плак индекса и индекса зубног каменца).
- Јатрогени фактори у етиологији пародонтопатије (откривање и елиминација).
- Гингивални индекс (инфламација, крварење, орална хигијена).
- Пародонтални статус (ГИ, ПИ, ИЗК, ЦПИТН, Индекс лабављења зуба).

10 часова

- Орална флора, узимање бриса и анализа микробиолошког налаза.
- Анализа лабораторијске документације (крвна слика, Леукоцитарна формула, СЕ, биохемија).

- Клиничка слика пародонтопатије, пародонтални индекси и индекси оралне хигијене прогноза и план терапије пародонтопатије.
- Клиничка слика пародонтопатије, узимање пародонталних индекса и индекса оралне хигијене. Уклањање меких наслага са зуба.

8 часова

- Прогноза болести и план терапије оболелих од пародонтопатије - Анализа рендгенограма. Ургентна стања у пародонцијуму. Уклањање зубног каменца.
- Прогноза болести и план терапије оболелих од пародонтопатије - Анализа рендгенограма. Ургентна стања у пародонцијуму. Уклањање јатрогених фактора.
- Дијагноза поремећене оклузије. Методе за утврђивање поремећене оклузије. Уклањање грубих поремећаја оклузије - ток захвата.
- Дијагноза поремећене оклузије. Методе за утврђивање поремећене оклузије. Уклањање финих поремећаја оклузије - ток захвата.

8 часова

- Индикације и контраиндикације за обраду пародонталних џепова. Обрада тврдог зида пародонталног џепа - ток захвата.
- Избор метода за елиминацију пародонталних џепова. Индикације и контраиндикације за обраду пародонталних џепова - ток захвата.
- Обрада тврдог зида пародонталног џепа - ток захвата.
- Обрада меког зида пародонталног џепа. Уклањање слободног садржаја из пародонталног џепа.
- Обрада тврдог зида пародонталног џепа.
- Обрада меког зида пародонталног џепа.

12 часова

- Припрема болесника за хируршко лечење пародонтопатија. Индикације за хируршко лечење оболелих од пародонтопатије. Анестезија, шавови, хируршки завоји.
- Модификована Видманова режањ операција. Индикације и контраиндикације ток терапије.
- Модификована Видманова режањ. Индикације и контраиндикације ток операције.
- Одржавање резултата постигнутих у терапији пародонтопатије. Контрола резултата терапије - уклањање рецидива болести - ремотивација болесника.
- Обнављање програма вежби целог семестра.

10 часова

- Прогноза болести и план терапије оболелих од пародонтопатије Ургентна стања у пародонцијуму и њихова терапија. Каузална терапија пародонтопатије - детекција и уклањање денталног плака.
- Каузална терапија оболелих од пародонтопатије - уклањање супрагингивалног калкулуса - корекција јатрогених фактора.
- Обрада пародонталних џепова обрада тврдог зида пародонталног џепа - уклањање слободног садржаја - обрада меког зида пародонталног џепа.
- Гингивектомија и гингивопластика контраиндикације и индикације инструменти - ток операције.
- Мукогингивални хируршки захвати. Врсте мукогингивалних хируршких захвата (френектомио, СМАТ).
- Мукогингивални хируршки захвати. Трансплантат везивног ткива, латерално померени режањ.

12 часова

- Резултати лечења оболелих од пародонтопатије - контрола резултата. Одржаване резултата постигнутих у терапији оболелих од пародонтопатије.
- Консекутивна обољења и тзв. "фокална инфекција" - општа анамнеза - анализа лабораторијске документације.
- Откривање оралних жаришта - анамнеза - клинички преглед и провера виталитета зуба - анализа Рдг.
- Обнављање и рекапитулација целокупног програма.

8 часова

Литература

Обавезна литература:

- Ђајић Д., Ђукановић Д.: Пародонтологија, Београд, 2006.
- Ђајић Д., Ђукановић Д., Станић С., Ковачевић К.: Пародонтологија атлас, Београд, 2006.
- Ђукановић Д. Ђајић Д.: Болести уста – Орална медицина и пародонтологија, Елит медика, Београд, 2008
- Ђајић Д., Ђукановић Д., Болести уста, Дечје новине, Горњи Милановац, 1990
- Лековић В., Димитријевић Б., Јанковић Љ., Болести уста – Практикум, Дечје Новине, Горњи Милановац 1988.

Препоручена литература:

- Зелић О., Основи клиничке пародонтологије, Графико 011, Београд, 2002

Број часова активне наставе (недељно)

Предавања: 45	Вежбе: 90	Други облици наставе: 0	Студијски истраживачки рад: 0	Остали часови: 0
Методe извођења наставe				
<ul style="list-style-type: none"> • Предавања • Практични рад • Семинари 				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе 30			Завршни испит 70	
Активност у току предавања	10		Писмени испит	/
Практична настава	10		Усмени испит	50
Колоквијум(и)	/		Тест	/
Семинар(и)	10		Практичан испит	20